Megillat Esther, Week 17: War and Peace and Celebration

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Structure of Chapter 9

9:1-4	Anticipating a Jewish victory
9:5-10	The victory, and the hanging of Haman's sons
9:11-14	Extending the battle in Shushan to the 14 th of Adar
9:15-19	The battle and the celebration, in Shushan and beyond
9:20-23	Mordechai sends letters to Jews everywhere promoting the holiday, and the Jews accept it
9:24-28	Recap of the story, and the Jews accept it again?
9:29-32	Esther sends letters to Jews everywhere promoting the holiday, and it is recorded

War

1. Stephen Holden, The Purim Story, With Modern Overtones, NY Times May 19'89

Amos Gitai's film ''Esther'' faithfully retells the familiar biblical story celebrated in the Jewish festival of Purim, but gives it a sharp contemporary resonance.

In the tale, Ahasuerus, the ruler of a kingdom stretching from India to Ethiopia, chooses as his new queen Esther, the beautiful niece of Mordecai, who once prevented his assassination. When Haman, the Prime Minister, reports that Mordecai refused to prostrate himself before him, he is given the authority to order the extermination of all the Jews in the kingdom in a single day. Mordecai entreats Esther, whom he had once charged not to reveal her Jewish descent, to call upon the King to rescind the orders. She succeeds brilliantly, the plans are canceled, and Haman is hanged on the scaffold that had been built for Mordecai.

What is often omitted or downplayed in the tale - and what the film underscores - is the story's brutal ending in which the Jews were given permission to massacre their enemies on the day that was to have been their annihilation. At Esther's request, they were even granted an extra day of revenge. With its theme of vindictive retaliation emphasized, the story foreshadows the cycles of escalating revenge and reprisal that keep the Middle East boiling.

2. A different story

• Picking a fight 8:5-8

Spoils
 9:10, 9:15, 9:16
 Targets
 9:2, 9:5, 9:15-16

3. Rashi to Esther 8:11

"ושללם לבוז" כאשר נכתב בראשונות, והם "בבזה לא שלחו את ידם" שהראו לכל שלא נעשה לשם ממון:
"And to take their spoils as loot" as was recorded in the first [letters], but they "did not send their hand against the loot," showing everyone that this was not done for wealth.

4. Malbim to Esther 9:5

הנה ודאי לא היה הרשות נתונה ליהודים להרוג את כל מי שירצו, כי לא היה כתוב בהספרים רק "להנקם מצורריהם." ואחר כי עתה "איש לא עמד בפניהם" בהכרכים הגדולים, לא היו הורגים רק האויבים שאיבתם אל היהודים היה מפורסם שהיו מגזימים להרע להם, אבל לא את השונאים (כי ההבדל בין אויב ושונא שהאויב איבתו גלויה, והשונא אין שנאתו גלויה), רק "ויעשו בשונאיהם כרצונם," שהיו יכולים לגנות אותם ולהשפילם:

Certainly, permission was not granted to the Jews to kill whomever they chose, for the scrolls only said, "to punish those who attacked them." And now that "no one stood before them" in the big cities, they only killed the *oyvim* whose enmity for the Jews was well-known, threatening to harm them, but not the *sonim* (for the difference between the *oyeiv* and the *sonei* is that the *oyeiv*'s enmity is open, and the hatred of the *sonei* is not open), only "And they did to their *sonim* as they chose," that they could degrade them and lower their status.

5. Prof. Yonatan Grossman, ?האמנם טבח ללא הבחנה?

מרדכי הלוא מונה כאחראי החדש על לשכתו של המן. בלשכה זו מצויות תוכניות השמד, רשימות העוזרים והתומכים בכל עיר ועיר, ומקומות מצבורי הנשק. וחשוב מאלו, מינויו של מרדכי כאחראי על תפקיד המן הופך אותו גם כאחראי החדש על צבא המלך שיכול להתערב בעת הקרבות לצד זה או אחר... מסתבר, שהתיאור המדויק יותר של המאורעות יהיה תיאור של סיכול ממוקד, גם אם רחב היקף. מאחר ולמרדכי יש גישה לרשימות אותן הכין המן מבעוד יום, ומאחר והוא יודע היכן מסתתרים אנשיו, הרי שלביטוי הכללי "מבקשי רעתם" יש גם כתובת ספציפית. לוחמי היהודים (ומן הסתם גם חלק מהצבא הפרסי הכפוף למרדכי) מקבלים הנחיות מדויקות, ובהחלט ייתכן שהם מחפשים אנשים ספציפיים שהיו יד ימינו של המו בתוכנית השמד שלו.

ממילא גם ברור מדוע אסתר מבקשת להמשיך את מסע החיפוש והסיכול הממוקד בשושן יום נוסף. על פי הידע שהצטבר אצל מרדכי, ישנם עוד "אויבי יהודים" אליהם לא הצליחו להגיע ביום הראשון. סביר שבשושן יש להמן תומכים רבים (מעבר לעשרת בניו), וסביר שכעת הם מסתתרים במקומות מסתור שונים. אותם אסתר מבקשת למצוא בשעת הכושר שנמצאה ליהודים, ואותם שלוש מאות מסתתרים נמצאו ונהרגו ביום הקרבות השני.

Was Mordechai not appointed as the new official over Haman's office? In this office were found the plans for the destruction, lists of those who helped and supported in every city, and the locations of the ammunition stores. More important, Mordechai's appointment to Haman's authority made him the new official over the royal army, which could become involved during the battle on either side...

Logically, a more precise description of these events would depict them as a targeted killing, albeit over a broad area. Since Mordechai had access to the lists Haman had prepared in advance, and since he knew where [Haman's] men were hiding, the general expression of "those who sought to harm them" had a specific address. Jewish fighters (and presumably part of the Persian army, under Mordechai's control) received precise guidance, and it is certainly possible that they sought specific men who were Haman's right hand during his campaign of destruction.

It is then also clear why Esther sought to extend the search and targeted killing for another day in Shushan. Based on information Mordechai had collected, there were more "enemies of the Jews" which they had not succeeded in reaching on the first day. Logically, Haman had many supporters in Shushan (beyond his ten sons), and logically, they were now hiding in various shelters. Esther sought to find them at this opportunity made available to the Jews; those three hundred who were hiding were found and killed on the second day of fighting.

- 6. A gallows Yehoshua 12:9-24
- 7. Talmud, Megilah 16b

כל השירות כולן נכתבות אריח על גבי לבינה ולבינה על גבי אריח, חוץ משירה זו [דבני המן] ומלכי כנען, שאריח על גבי אריח, ולבינה על גבי לבינה. מאי טעמא? שלא תהא תקומה למפלתן.

All of the poems are written in half-brick atop full-brick and full-brick atop half-brick, other than this poem [of the sons of Haman] and the kings of Canaan, which are half-brick atop half-brick, and full-brick atop full-brick. Why? So that there should be no rising from their downfall.

Peace

8. Spontaneous and Commanded 9:19, 9:22

9. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 695:4

ואם שולח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם, או מוחל לו, יצא.

And if one sends portions to his fellow, and [the recipient] doesn't accept them, or forgives it, he has fulfilled his duty.

10. Rabbi Yisrael Isserlein (15th century Austria), Terumat haDeshen 111

שאלה: בני אדם השולחים לחביריהם בפורים חלוקים וסדינים וכה"ג, יוצאים ידי משלוח מנות או לאו?

תשובה: יראה דאין יוצאים בהן דנראה טעם דמשלוח מנות הוא כדי שיהא לכל אחד די וספק לקיים הסעודה כדינא...

Question: People send their fellows clothing and blankets and the like on Purim; do they fulfill *mishloach manot*, or not? Answer: It appears that they do not fulfill their duty with these items, because it appears that the reason for *mishloach manot* is so that each person will have sufficient means to fulfill the feast according to the law...

11. Rabbi Shlomo HaLevi Alkabetz (16th century Israel), Manot HaLevi to Esther 9:19 (https://hebrewbooks.org/pdfpager.aspx?req=39949&st=&panum=2)

עושים יום י"ד שמחה ומשתה ויו"ט ומשלוח מנות איש לרעהו, כמו שהיה ענינם כאיש א' להקהל כל אחד עם חבירו, הפך "איש צר ואויב" לשון רמיה האומר "עם א' מפוזר"... They make the fourteenth day [a day of] joy and feasting and Yom Tov and *mishloach manot* to each other, as they acted as one person to gather, each with the other, the opposite of the false speech of "the foe and enemy" who said, "one nation, scattered"...

12. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Megilah 2:15

כיצד חובת סעודה זו? שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו... וכן חייב אדם לשלוח שתי מנות של בשר או שני מיני תבשיל או שני מיני אוכלין לחבירו...

What is the obligation for this meal? To eat meat and prepare a fine meal as one can afford... And one must send two portions of meat or two kinds of cooked food or two kinds of food to his fellow...

13. Rabbi Asher Weiss (21st century Israel), Minchat Asher, Moadim, Purim 27:1

הנה לכאורה מסתברא דלא נחלקו בגדר המצוה להלכה, ולכו"ע נתינת המנות לצורך הסעודה היא, כמבואר בדברי התה"ד... נראה דלא כתב המנות הלוי דבריו אלא כטעם נוסף בדרך הדרוש והמוסר ולא להלכה...

ולכן נראה ברור בדברי הרמ"א דהא דיצא ידי חובתו אי"ז משום שקיים טעם המצוה אלא דאף שלא נתקיים טעם המצוה על ידו מ"מ יצא ידי חובתו דלא חייבוהו חכמים אלא לשלוח ואין בידו להבטיח שחבירו יקבל...

It appears logical [to say] that they did not disagree regarding the halachic parameters of the mitzvah; everyone agrees that giving the portions is for the needs of the meal, as per Terumat haDeshen... It appears that the Manot HaLevi did not write his words other than as an added reason, homiletically, as *mussar*, not as halachah...

And therefore it appears clear that Rabbi Moshe Isserles meant that one fulfills his duty not because he has fulfilled the reason for the mitzvah, but that even though he has not fulfilled the reason for the mitzvah, still, he has fulfilled the mitzvah for the Sages did not obligate him beyond sending. He cannot guarantee that his fellow will accept it...

14. Nechemiah 8:9-12

15. Mishnah, Beitzah 1:9 (14a)

בית שמאי אומרים אין משלחין ביום טוב אלא מנות. ובית הלל אומרים משלחין בהמה חיה ועוף בין חיין בין שחוטין, משלחין יינות שמנים וסלתות וקטניות אבל לא תבואה. ורבי שמעון מתיר בתבואה:

Beit Shammai say: We only send portions of [prepared] food on Yom Tov. Beit Hillel says: We send domesticated and wild species of animals, and birds, whether alive or slaughtered. We send wine, oil, flour and beans, but not grain. And Rabbi Shimon permits grain.

16. Rambam and Rabbi Avraham ibn Daud, Mishneh Torah, Laws of Yom Tov 1:5-6

כל מלאכה שאפשר לה ליעשות מערב יום טוב ולא יהיה בה הפסד ולא חסרון אם נעשית מבערב, אסרו חכמים לעשות אותה ביום טוב אף על פי שהיא לצורך אכילה... לא אסרו ההוצאה ביום טוב, ואף על פי שכל הוצאה היא מלאכה שאפשר לעשותה מערב יום טוב, ולמה לא אסרוה? כדי להרבות בשמחת יום טוב, ויוליך ויביא כל מה שירצה וישלים חפציו ולא יהיה כמי שידיו אסורות.

השגת הראב"ד: ולמה לא אסרוה כדי להרבות בשמחת יום טוב. א"א לא אמרו זה אלא כנגד משלוח מנות ומשלוח כלים איש לרעהו... מפני שהוא כבוד היום יותר מאמש.

Any melachah which could be done before Yom Tov, without loss or lack if it were done beforehand, the sages prohibited doing it on Yom Tov – even if it is for eating... They did not prohibit transport on Yom Tov. All transport could be done before Yom Tov, so why didn't they prohibit this? To increase joy of Yom Tov, so that people will be able to bring back and forth all they want and complete their needs, without being as one whose hands are tied.

<u>Raavad</u>: They only said this because of sending portions and *kelim* to each other... which honours the day more than sending on the previous day.

The convoluted acceptance of this celebration (Prof. Yonatan Grossman)

- https://www.hatanakh.com/sites/herzog/files/herzog/imported/11-ester/23ester.rtf
- https://www.hatanakh.com/sites/herzog/files/herzog/imported/11-ester/24ester.rtf